

PUUJUMPASSA käydään liikkuen läpi puun vuosi

Puujumppa on alun perin julkaistu Helsingin kaupungin rakennusviraston viherosaston Puistoystävän puistokoulu materiaalissa (2003).

Teksti ja ideointi on Elina Nummen ja kuvitus Virpi Ojasen käsialaa.

Usein emme tule ajatelleeksi, että puut ovat eläviä, aivan kuin me ihmisetkin. Ne syövät ja juovat, hengittävät ja lisääntyvät. Ne tekevät kaiken tämän vain hieman eri tavalla kuin me. Me tarvitsemme puita ja puut tarvitsevat meitä. Oheisen puujumpan avulla opimme, miten puu elää elämäänsä keväästä syksyyn. (Puujumpan on ideoinut Tati Vihreä, puiden hyvä ystävä.). Puujumpassa leikimme, että olemme puita.

PUUJUMPPA

Nyt taion teidät kaikki leikisti puiksi! Enää emme voi liikkua. Olemme juurtuneet tähän maahan. Varpaamme kasvavat ainakin kolme metriä pitkiksi juuriksi maan sisään. Vartalomme kovettuu rungoksi ja kätemme muuttuvat puun oksiksi. Pidetään oksia hieman koukussa, niin ne eivät väsy. Silmuissamme ei muun ohella ole lehtiä, joten laitetaan kädet nyrkkiin.

On kevät. Puu tuntee, että maa on täynnä vettä. Lumet ovat sulaneet ja imeytyneet maahan. Aurinko lämmittää ihanasti ja puulle tulee jano. Miten puu juo? Aivan oikein, juurilla! Imetään juurillamme vettä ihan puun latvaan asti. Sluurp, sluurp (imevää ääntä).

Nyt olemme ihan täynnä vettä, mutta emme osaa pissata!. Mitä kummaa puussa alkaa tapahtua? Oikein, silmut turpoavat ja kasvavat ihaniksi, vaaleanvihreiksi lehdiksi (aukaistaan kädet lepattaviksi lehdiksi).

Lehtien kautta ylimääräinen vesi pääsee pois puusta ja lehdet osaavat myös valmistaa puulle sokeria ruuaksi

Ruuanvalmistukseen tarvitsemme vettä *sluurp, sluurp*, aurinkoa, jota otamme kiinni lehdillämme (heilutetaan lehtiä) ja käytettyä ilmaa eli hiilidioksidia, jota saamme ihmisiltä ja eläimiltä (puhalletaan). Kaiken tämän sekoitamme yhteen ja teemme siitä puulle sokeriravintoa!

Valutetaan ravinto alas joka puolelle puuta

WHUUM! (kyykistytään nopeasti alas).

Ravinnon ansiosta puu kasvaa pituutta (noustaan varpaille)

Oksatkin pitenevät (venytetään käsiä)

...ja puu kasvaa myös paksuutta (pullistetaan masua, koska meille kasvaa vuosirengas!)

Samalla, kun puu tekee ruokaa, sen lehdistä vapautuu sellaista tuotetta, mitä me ihmiset tarvitsemme koko ajan, nimittäin HAPPEA.

Jos meillä ei olisi kasveja, emme voisi hengittää. Annetaan happea kaikille ihmisille! Ja kaikille eläimille (heilutetaan oksia ja hönkäillään HAPPEA-HAPPEA-HAPPEA)!

Tiesittekö, että puu on myös hotelli ja ravintola? Kaikki pojat, muodostakaa käsistä oksillenne pyöreä risupallopesä. Sieltä alkaa kuulua naksutusta (matkitaan oravan naksutusta). Kuka ruskeaturkkinen pörröhäntä siellä mahtaa asua?

Kaikki tytöt laittakaa kämmenenne linnunpesiksi. Minkälaista laulua sieltä kuuluu? (matkitaan lintujen laulua)

Kaikki aikuispuut, teiltä löytyi hyvä kolo pörräisille ja kimalaisille (suristaan ja heilutetaan sormia lentävinä pörräisinä) Nyt kaikki puun asukkaat äännelevät yhtä aikaa! Kylläpä puuhotellissa kuhisee. Nyt vaiennamme ääniä, sillä...

...puu alkaa tehdä vauvoja! Onko kukaan koskaan nähnyt, miten puu synnyttää? Puu voi tuottaa vaikka miljoona puuvauvanalkua yhtä aikaa. Meidän puussamme on toisella oksalla poikakukka ja toisella tyttökukka (muodostetaan kämmenistä kukat, poikakukalla on heteet, nostetaan kaksi sormea heteiksi kukkaan). Poikakukka tuottaa siitepölyä, jonka pitäisi päästä tyttökukkaan. Poikakukkamme tuoksuu ihanasti ja houkuttelee tuoksullaan kimalaisia imemään mettä (toinen käsi käy kukassa kimalaisena bzzz..) Poikakukan siitepöly tarttuu kimalaisen karvaiseen turkkiin. Tyttökukkakin tuoksuu ja kutsuu kimalaista luokseen (kimalaiskäsi tyttökukkaan bzzz). Näin poikapöly pääsee tyttökukan emiin ja tapahtuu hedelmöityminen ja sinne alkaa kehittyä puun siemen!

Loppukesästä siemenet irtoavat puista ja ropisevat maahan.(leijutaan hetki puusta putoavina siemeninä).

Syyskuussa valon määrä alkaa vähetä ja ilma kylmetä. Puu tuntee lehdillään, että auringonvaloa on niukasti ruuan tekoon. Valon väheneminen on sille merkki: syksy on tulossa! Puu imee kaikki vihreät värit ja ravinnon lehdistä sisäänsä varastoon ensi kevättä varten (sisäänpäin imeviä ääniä, käsien avulla näytetään, miten väri menee puun sisään). Vihreän värin alta paljastuu PUNAISTA, ORANSSIA, KELTAISTA. Ollaan hetki oikein hienoina ja annetaan ihmisten ihailta meitä.

Eräänä aamuna maa on niin jäässä, että puu ei saa juurillaan vettä ylös (kokeillaan imeä jäätynyttä vettä, slurp äänet ovat tiukassa). Nyt on päästävä lehdistä eroon, muuten puu kuivuu. Onneksi puun ystävä *syysmyrsky* tulee avuksi (ulvotaan tuulena ja heilutaan myrskyssä). Nyt leijailemme putoavina lehtinä maahan. Siellä meitä odottaakin maailman paras lehtien hävittäjäarmeija, nimittäin madot, etanat ja kaikki pienet ötökät!

Nyt olemme kastematoja ja syömme kuolleita lehtiä. NAMNAMNAM... Nyt on madon masu ihan täynnä ja meille tulee kakkahätä. Kakataan MULTAKAKKAA Lehtiä sisään, multaa ulos (Ähhähhh) Ilman matoja ja muita lahottajia koko maapallo olisi jo aikoja sitten hukkunut lehtiin.

Nyt puu onkin valmis talviunille. Laitetaan silmät kiinni heilutetaan hyvästit muuttolinnuille. Ensi keväänä heräämme taas uudestaan.

